

Den 4. marts 2004 afgav jeg en endelig rapport vedrørende min inspektion den 27. februar 2003 af Arresthuset i Hobro. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog i den anledning udtalelser af 16. marts og 10. juni 2004 med bilag fra arrestinspektøren ved Arresthuset i Hobro og Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder et notat fra arrestforvareren. Direktoratet gengiver og kommenterer i direktoratets udtalelse det som arresthuset har anført.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2.2. Cellerne

I celle 1 der tidligere var indrettet til observationscelle, var det fortsat muligt at kigge ind gennem (det tidligere) indkig. I fortsættelse af mine bemærkninger herom under inspektionen gik jeg ud fra at indkigget nu var fjernet.

Arrestforvareren har i sit notat (af 19. marts 2004) oplyst at indkigget nu er afblændet, men har samtidig gjort opmærksom på at han anser det for betænkeligt generelt at fratage personalet muligheden for at observere den indsatte i situationer hvor der kan opstå muligheder for voldelige konfrontationer, og i situationer hvor der kan være mistanke om forsøg på selvmord/selvbeskadigelse.

Jeg har noteret mig at indkigget nu er afblændet.

Jeg er enig med arrestforvareren i at der kan være situationer hvor der er behov for at observere den indsatte, fx ved mistanke om forsøg på selvmord eller selvbeskadi-

gelse. Der vil i sådanne situationer eventuelt kunne ske anbringelse i observations- eller sikringscelle hvor der er indkig/vindue i døren (hvis betingelserne for en sådan anbringelse er opfyldte, jf. § 14 i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab og straffuldbyrdelseslovens § 66, stk. 1). Da Arresthuset i Hobro ikke (længere) har en observationscelle (og heller ingen sikringscelle), må en sådan anbringelse i givet fald ske andre steder (fx i Arresthuset i Aalborg).

Efter min opfattelse må der kun være indkigshuller i celler hvor der er et særligt behov for sådanne huller, dvs. i celler der udelukkende anvendes når der er behov for særlig observation/tilsyn med den indsatte som det er tilfældet ved observations- og sikringscelleanbringelse.

Da celle 1 ikke længere er godkendt som observationscelle, men anvendes som almindelig celle, må der derfor efter min opfattelse ikke være indkigshul i døren. Hvis der fortsat var mulighed for indkig, ville der efter min opfattelse være en risiko for at cellen blev benyttet i situationer hvor der burde være sket en observationscelleanbringelse eller truffet en anden foranstaltning. Hvis arresthuset mener at der er behov for observation af en indsat uden at der er grundlag for observationscelleanbringelse – eller indtil en overførsel med henblik på en sådan anbringelse kan finde sted – vil der kunne træffes beslutning om at den indsatte skal være under konstant opsyn eller tilses (meget) ofte af personalet.

Til orientering for arresthuset kan jeg oplyse at jeg er bekendt med at et arresthus har overført indsatte som havde forsøgt at begå selvmord i arresthuset, til detentionen. Jeg har anmodet direktoratet om at oplyse om det retlige grundlag for en sådan (midlertidig) anbringelse i detentionen, men har endnu ikke modtaget svar herpå.

Da arresthuset som nævnt har blændet indkigshullet i celle 1, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ikke alene cellerne, men også cellegangene var præget af dårlig luft – i særdeleshed cellegangen på 2. sal. Det blev under rundgangen i arresthuset oplyst at luften fra gangene, hvis vinduerne åbnes og vinden bærer væk fra vinduet, bliver trukket ind i cellerne via den udluftningskanal som varmerørene er ført igennem. Det er således ikke sikkert at der kommer frisk luft ind i cellen selv om vinduet/vinduerne bliver åbnet. Jeg bad på denne baggrund arresthuset om at oplyse om der er en fast rutine for udluftning af cellegangene.

Arresthuset har oplyst at der ikke er nogen fast rutine vedrørende udluftning af cellegangene. Vinduerne, som kan åbnes, står som oftest åbne en stor del af døgnet, i særdeleshed i den varme del af året.

Direktoratet har oplyst at maskinmesteren på Statsfængslet i Horsens har oplyst at der har været foretaget serviceeftersyn på ventilationsanlægget den 29. marts 2004. Der blev konstateret en defekt indblæsningsføler. Denne er udskiftet den 31. marts 2004 således at anlægget nu fungerer optimalt. Der skulle herefter ifølge maskinmesteren ikke være problemer med ventilationen i arresthuset.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg omtalte besigtigelsen af celle 22 hvor der var persienner for en del af vinduet og opsat viskestykker for resten af vinduet. Jeg gengav Direktoratet for Kriminalforsørgens udtalelse af 16. oktober 2003 i sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Maribo hvorefter ønsker fra indsatte der har et særligt behov for at få opsat gardiner, bør imødekommes, såfremt dette kan ske på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Jeg nævnte desuden at direktoratet i den forbindelse havde anført at gardinerne skal være af brandhæmmende materiale og opsættes så de i længden svarer til vinduets størrelse og ikke kan trækkes ud over bredden af vinduet, og at ydervægge ikke må være dækket af plakater og lignende. Jeg gik ud fra at arresthuset ville administrere i overensstemmelse hermed.

Arresthuset har oplyst at alle cellevinduer er forsynet med brandhæmmende persienner som helt kan udelukke dagslys.

Jeg har noteret mig det oplyste – som jeg således går ud fra også gælder celle 22 selv om der på inspektionstidspunktet var viskestykker for en del af vinduet.

Jeg bad om arresthusets bemærkninger til det forhold at ledningsudtaget i loftet på tidspunktet for inspektionen var fritlagt og ikke umiddelbart fremstod som en fast installation.

Arresthuset har oplyst at det nævnte ledningsudtag er en fast installation, og at det nu er tildækket. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Inventaret i de besigtigede celler var af meget varierende kvalitet. Arresthuset oplyste under inspektionen at arresthuset i oktober 2001 havde ansøgt om udskiftning af bl.a. de (sidste) gamle vægophængte jernsenge med tilhørende madrasser. Arresthuset oplyste at ansøgningen var indgivet på direktoratets opfordring, og at arresthuset havde opfattet denne som indeholdende en tilkendegivelse om at en ansøgning ville blive imødekommet.

Direktoratet for Kriminalforsorgen havde i brev af 19. februar 2003 som jeg modtog forud for inspektionen, oplyst at direktoratet den 18. december 2002 havde meddelt arresthuset at ovennævnte ansøgning om særbevilling til nye cellebrikse, madrasser mv. ville blive medtaget på ventelisten over projekter for år 2003.

Jeg bad om udlån af direktoratets akter om dette spørgsmål og om direktoratets bemærkninger til arresthusets opfattelse af at ansøgningen ville blive imødekommet.

Hvis ansøgningen ikke på daværende tidspunkt var imødekommet, bad jeg direktoratet om nærmere oplysninger om hvornår dette ville kunne ske.

Arresthuset har oplyst at arresthuset kort før årsskiftet 2003/2004 modtog det antal komplette sæt celleinventar som arresthuset havde ansøgt om, og 10 ekstra madrasser. Al celleinventar i arresthuset er herefter af ny/nyere dato. Arresthuset har videre oplyst at alle madrasser løbende vil blive stillet i reol til udluftning.

Direktoratet har vedlagt direktoratets akter om arresthusets ansøgning om særbevilling til nye cellebrikse, madrasser mv. Direktoratet har samtidig oplyst at det på sagens ekspeditionsark den 5. april 2002 er noteret at arrestforvareren telefonisk er orienteret om at direktoratet desværre på grund af den økonomiske situation ikke kunne give særbevilling til det ansøgte i 2002. Direktoratet havde ved samme lejlighed lovet at se på sagen igen sidst på året. Den 18. december 2002 gav direktoratet skriftligt meddelelse om at ansøgningen ville blive medtaget på venteliste over projekter for år 2003. Der er den 10. november 2003 givet en særbevilling på 198.830 kr. til udskiftning af inventaret i 20 celler og til indkøb af madrasser.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad endvidere om direktoratets bemærkninger til det forhold at arresthuset (i hvert fald indtil videre) ikke havde flere madrasser end der er brug for til cellerne, og dermed ikke kunne håndtere madrasserne som beskrevet i direktoratets vejledning fra august 2002.

Direktoratet har henvist til den bevilling som arresthuset fik den 10. november 2003 til 10 ekstra madrasser, hvorefter arresthuset skulle kunne håndtere madrasserne i overensstemmelse med vejledningen fra august 2002.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.3. Skolestue og bibliotek

Jeg bad arresthuset om at oplyse om det nærmere indhold af arresthusets aftale med det lokale bibliotek.

Arresthuset har oplyst at arresthuset ikke har en særlig aftale med biblioteket, men at de indsatte hvis de har særlige (bog)ønsker, kan bestille materiale, og at arresthuset faxer bestillingssedlerne til biblioteket. På direktoratets forespørgsel har arresthuset oplyst at der er et bogdepot i arresthuset med ca. 300 bind hvilket er i overensstemmelse med den generelle aftale indgået mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Kommunernes Landsforening.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Efter den generelle aftale mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Kommunernes Landsforening (som jeg er bekendt med for tiden er under revision) kan der indgås aftale med et lokalt folkebibliotek om biblioteksbetjening af arresthusene. Ordningen omfatter tre forskellige niveauer, men på alle niveauer udføres betjeningen bl.a. ved at en bibliotekar (en gang om måneden) tilser arresthusbiblioteket og udskifter bogsamlingen.

Under pkt. 6.7. har arresthuset oplyst at "aftalen" med biblioteket indebærer levering af avis. Jeg går således ud fra at arresthuset har en aftale med biblioteket.

Jeg henviser i den forbindelse også til s. 10 (pkt. 8.1. og 8.2.) i rapporten af november 1999 vedrørende direktoratets interne inspektion af Arresthuset i Hobro den 15. september 1998. Det fremgår heraf bl.a. at der ville blive udarbejdet en lokalaftale vedrørende biblioteksbetjeningen, og at arresthuset ville sende en kopi heraf til direktoratet.

Jeg beder på denne baggrund arresthuset om at uddybe det oplyste om at arresthuset ikke har en særlig aftale med biblioteket. Hvis der (som jeg umiddelbart må forstå arresthusets udtalelse) ikke foreligger en skriftlig aftale, beder jeg om oplysning om

hvorvidt det har været overvejet at indgå en sådan aftale med et bibliotek om biblioteksbetjening af arresthuset, jf. også det oplyste under direktoratets inspektion i 1998. Jeg beder desuden om oplysninger om i hvilket omfang der sker udskiftning af bøger i arresthusets bogsamling.

Jeg har noteret mig det oplyste om størrelsen af arresthusets bogsamling.

Under henvisning til direktoratets udtalelse i sagen vedrørende min inspektion af Statsfængslet ved Nr. Snede og oplysninger fra sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Holbæk om forekomsten af bogkataloger/boglister henstillede jeg til arresthuset at overveje en løsning svarende til den som findes i Arresthuset i Holbæk. Jeg bad arresthuset om at underrette mig om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Arresthuset har oplyst at arresthuset har en aftale med biblioteket som leverer bogkataloger når disse opdateres.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Idet det af ordensreglerne for arresthuset (og instruksen) fremgår at bytning af bøger foregår en gang om ugen, bad jeg arresthuset om at oplyse hvorledes arresthuset forholder sig med henblik på biblioteksadgang hvis en person bliver indsat i arresthuset på et tidspunkt hvor der er en uge eller næsten en uge til den næste (ordinære) "biblioteksdag".

Arresthuset har oplyst at nyindsatte vil få mulighed for at låne bøger uanset hvilken ugedag de ankommer. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.5. Toilet og bad (og renevæske)

Jeg gik på baggrund af Direktoratet for Kriminalforsorgens henstilling af 26. marts 2003 til samtlige kriminalforsorgens institutioner om at udskifte håndsæbe og håndklæder med hhv. flydende håndsæbe og engangshåndklæder eller håndklæderuller og direktoratets opfølgning herpå i skrivelse af 3. juli 2003 ud fra at Arresthuset i Hobro havde opsat papirhåndklæder eller håndklæderuller (eller evt. elektriske håndtørrere) eller ville gøre det så snart det var økonomisk muligt – også i besøgsrummet.

Arresthuset har oplyst at arresthuset vil indkøbe håndklæderuller eller papirhåndklæder når økonomien tillader det.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg henstillede til arresthuset at sørge for at renevæsken gøres frit tilgængelig for de indsatte, og at der i tilknytning til renevæsken opsættes en vejledning i brugen heraf. Jeg henstillede endvidere til arresthuset løbende at tjekke at renevæske og vejledning forefindes. Jeg bad arresthuset om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Arresthuset har oplyst at der nu er anbragt frit tilgængelige beholdere med renevæske på de indsattes toiletter. Disse beholdere indeholder en lille mængde renevæske og er forseglede mod misbrug. Alle beholdere er påtrykt en vejledning. Beholdningen af renevæske på de indsattes toiletter følges nøje og suppleres hvis der viser sig at være et forbrug. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 2.3.7. Gårdtursarealer

Jeg opfordrede under inspektionen arresthuset til at overveje på hvilken måde gårdtursarealerne kunne komme til at fremtræde mindre nøgne. Jeg bad arresthuset om at oplyse hvad min opfordring havde ført til.

Arresthuset har oplyst at arresthuset har overvejet at opsætte borde og bænke på gårdtursarealet, men da en sådan opsætning vil give de indsatte adgang til de bevægelsessensorer der er monteret i nettet over gårdene, mener arresthuset ikke at borde og bænke bør opsættes. Arresthuset har endvidere overvejet opsætning af blomsterkummer, men mener også at dette vil kunne give de indsatte adgang til bevægelsessensorerne. Endelig er det arresthusets opfattelse at blomster og planter ikke vil "overleve" de indsattes leg og hærværk under afvikling af gårdtur. Arresthuset er indstillet på at foretage en form for udsmykning af murene på arealet når arresthusets økonomi tillader det, og når der er kvalificeret arbejdskraft blandt de indsatte.

Direktoratet har henholdt sig til arresthusets bemærkninger om mulighederne for at gøre gårdtursarealerne mindre nøgne med udsmykning af murene. Direktoratet er enig med arresthuset i at det ikke er hensigtsmæssigt at placere borde og bænke i gårdene, da dette vil kunne give de indsatte umiddelbar mulighed for at komme til de bevægelsessalarmer der er påmonteret overdækningen af gårdtursarealerne.

Jeg har noteret mig at spørgsmålet om opsætning af borde, bænke og blomsterkummer har været overvejet, og baggrunden for at det ikke anses for hensigtsmæssigt at opsætte disse ting. Jeg har endvidere noteret mig at der vil ske en udsmykning af murene så snart arresthusets økonomi tillader det, og når der er kvalificeret arbejdskraft blandt de indsatte.

Ad punkt 3.1. Arbejde

Da Arresthuset i Hobro alene kan beskæftige op til fire indsatte på værkstedet ad gangen, bad jeg arresthuset om at overveje mulighederne for at indføre en rotationsordning eller lignende og meddele mig resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst at arresthuset løbende har haft overvejelser om indførelse af en rotationsordning i arresthusets arbejdsdrift. Imidlertid vægtes hensynet til arresthusets leverandører tungt i disse overvejelser da man kræver en høj standard og stabilitet i produktionen i arbejdslokalerne som overvejende er mere kompliceret end cellearbejdet. Endvidere vejer det sikkerhedsmæssige i forhold til undvigelsesrisikoen meget tungt da de indsatte i arbejdslokalerne som hovedregel beskæftiges uden opsyn, alene med en sikret dør ud til det fri. De indsatte i arbejdslokalerne bruges i stor udstrækning ved af- og pålæsning af varer og er således mere betroede end flertallet af indsatte.

Som illustration af nødvendigheden af en sikkerhedsmæssig sortering af de indsatte har arresthuset supplerende oplyst at arresthuset så sent som i oktober 2003 oplevede at en af de nævnte ”betroede” indsatte flygtede ved at slå en lås ud af døren til det fri hvilket skete på mindre end 10 minutter.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har forstået det således at arresthuset er opmærksom på at der bør være rotation i forhold til arbejdspladserne på værkstedet, men at muligheden for rotation er begrænset på grund af arbejdsopgavernes kompleksitet mv. og hensynet til undvigelsesfare. Det fremgår tillige af direktoratets udtalelse at arresthuset den 4. juni 2004 over for direktoratet har oplyst at arresthuset ved afgørelser om arbejdsplacering fremover vil lade hensynet til rotation på værkstedet indgå som ovenfor beskrevet.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om rotation.

Ad punkt 3.2. Fritid

Jeg henledte arresthusets opmærksomhed på at der var et par (tryk)fejl i husordenen vedrørende tidspunkterne for benyttelse af kondirummet.

Arresthuset har oplyst at fejlene er rettet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.3. Fællesskab

Jeg gik ud fra at det anførte i husordenen om at der højst må være to indsatte sammen under cellefællesskab, også omfatter tomandscellen, men at de indsatte på denne celle har mulighed for fællesskab med en tredje indsat når blot dette foregår på dennes enkeltmandscelle. Jeg bad dog arresthuset om at oplyse nærmere om hvordan fællesskab for de indsatte på tomandscellen praktiseres.

Arresthuset har oplyst at de indsatte på arresthusets tomandsceller har mulighed for at have fællesskab med andre indsatte på enkeltceller. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.4. Undervisning

Uanset at jeg i sagen om min inspektion af Arresthuset i Randers havde bedt direktoratet om at oplyse hvorledes antallet af undervisningstimer udregnes for de enkelte arresthuse, herunder hvilke faktorer der indgår i beregningsgrundlaget, anmodede jeg direktoratet om en udtalelse vedrørende tildelingen af timer til Arresthuset i Hobro i forhold til det oplyste om arresthusets behov og i forhold til tildelingen for sammenlignelige arresthuse.

Direktoratet har oplyst at arresthuset får udmeldt 192 timer på årsbasis svarende til 4 timer på ugebasis. I 2003 supplerede direktoratet med yderligere 40 timer på baggrund af en konkret velbegrundet ansøgning herom. Arresthuset får samme antal undervisningstimer som andre arresthuse af tilsvarende størrelse.

Jeg har noteret mig at arresthuset er tildelt samme antal undervisningstimer som sammenlignelige arresthuse.

Arresthuset har i øvrigt supplerende til det anførte i inspektionsrapporten om fremsættelse af ønsker om undervisning på anmodningsseddel oplyst at personalet i vid udstrækning tager initiativ til at indsætte som skønnes at have behov for undervisning, får mulighed for en samtale med arresthusets lærer uanset om de har udfyldt en anmodningsseddel eller ej.

Jeg har noteret mig disse supplerende oplysninger.

Jeg er bekendt med at direktoratet i januar/februar 2002 iværksatte en evaluering af undervisningen i samtlige arresthuse og bad om at blive underrettet om resultatet af denne evaluering for så vidt angår Arresthuset i Hobro.

Direktoratet har oplyst at evalueringen af undervisningen i Arresthuset i Hobro blev foretaget i december 2001, og at undervisningen i arresthuset efter direktoratets opfattelse er tilfredsstillende. Undervisningen finder sted i et lokale der er velegnet til undervisning. Der undervises i basisfagene dansk og regning/matematik, og der vejledes vedrørende uddannelsesønsker. Der findes et godt udvalg af undervisningsmaterialer, og arresthuset råder tillige over to pc'er.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4. Lægebetjening

Jeg bad arresthuset om at oplyse om der var udfærdiget skriftlige retningslinjer fra lægen om journaladgangen. I benægtende fald henstillede jeg til arresthuset at foranledige at lægen udfærdigede sådanne retningslinjer, og jeg bad arresthuset om at underrette mig når det var sket.

Arresthuset har oplyst at lægen endnu ikke har udfærdiget skriftlige retningslinjer for journaladgangen, men at der er taget skridt hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg bad tillige arresthuset om at oplyse om det anførte i inspektionsrapporten om at direktoratet i en tidligere sag havde tilkendegivet at nøglen til det skab hvori de indsatte lægejournaler opbevares, bør være placeret således at den alene er tilgængelig for det personale der fungerer som lægens medhjælp, gav arresthuset anledning til ændringer med hensyn til adgang til og opbevaring af nøgle til journalskabet; under inspektionen var nøglen til det aflåselige skab placeret så den var tilgængelig for hele personalet.

Arresthuset har oplyst at arresthuset ikke har til hensigt at ændre placeringen af nøglen til journalskabet, idet alene arresthusets personale har adgang hertil, og idet samtlige personalemedlemmer i arresthuset i givet fald vil skulle hente oplysninger/journaler til videresendelse.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Under hensyn til at det vagthavende personale har behov for at kunne hente lægejournalen til brug for læge/vagtlæge og for at kunne videresende den, har direktoratet ingen bemærkninger til, at nøglen er tilgængelig for dette personale. For så vidt angår adgangen til journaloplysninger har direktoratet meddelt arresthuset, at det kun er det personale, der fungerer som lægens medhjælp, der på lægens ansvar har adgang til lægejournalen.”

Da alle personalemedlemmerne på grund af skiftende vagter kan få behov for at kunne hente en journal frem til brug for læge/vagtlæge eller med henblik på videresendelse, har jeg ingen bemærkninger til at det vagthavende personale – efter en generel aftale med lægen – har mulighed for at hente journalerne frem, og at nøglen på denne baggrund er placeret sådan at den er tilgængelig for det vagthavende personale. Jeg har noteret mig at direktoratet har meddelt arresthuset at det kun er det

personale som fungerer som lægens medhjælp, der på lægens ansvar har adgang til journalerne.

Ad punkt 5. Belægning mv.

Arresthuset oplyste at arresthuset i december 2002 modtog et direktiv fra direktoratet om overbelægning, og jeg anmodede om en kopi heraf.

Arresthuset og direktoratet har oplyst at det ikke drejer sig om et skriftligt direktiv, men om en tjenstlig ordre som blev afgivet telefonisk. Direktoratet har supplerende bemærket at kriminalforsorgens arresthuse har pligt til at modtage arrester fra politiet. I de tilfælde hvor der er et stort belægningspres, således at alle arresthuse i et område har fuld belægning, må arresterne indsættes i overbelægning, således at overbelægningen fordeles hensigtsmæssigt mellem institutionerne. Dette aftales som oftest mellem institutionerne, men i de tilfælde hvor der ikke kan findes en løsning, foretager direktoratet en vurdering af belægningens fordeling og pålægger på denne baggrund enkelte institutioner at oprette overbelægning indtil der findes ledige pladser. Direktoratet har videre oplyst at direktoratet i perioder med stort belægningspres dagligt afgiver sådanne ordrer som et led i belægningsstyringen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.2. Købmand og mad udefra

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse hvorfor muligheden for at købe mad uden for arresthuset er ændret fra to gange til en gang om ugen.

Arresthuset har oplyst at ændringen er sket som led i arresthusets bestræbelser på at nedbringe arbejdspresset for arresthusets personale. Arresthuset henviser til at bemandingen i arresthuset uden for almindelig kontortid alene består i to fængselsfunktionærer som varetager en bred vifte af opgaver vedrørende de indsatte. Arresthuset

henviser endvidere til et udkast til påbud om nedbringelse af arbejdspresset som Arbejdstilsynet har afgivet den 13. november 2003.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg beder i øvrigt direktoratet om at oplyse hvad der videre er sket i anledning af Arbejdstilsynets brev af 13. november 2003.

Ad punkt 6.3. Fjernsyn mv.

I den endelige rapport skrev jeg at lejen for radio er 3 kr. om dagen hvilket fremgik af husordenen. Arresthuset har oplyst at lejen rettelig er 1,50 kr. om dagen.

Jeg har noteret mig det oplyste og at lejen er rettet i den reviderede husorden.

Ad punkt 6.4. Køleskabe

Jeg bad arresthuset om at oplyse om arresthuset efter modtagelsen af afslag fra direktoratet på arresthusets ansøgning om køleskabe til cellerne havde overvejet mulighederne for selv at indkøbe køleskabe, eventuelt blot et fælles køleskab (til hver etage). I benægtende fald bad jeg arresthuset om at overveje det og at meddele mig resultatet af arresthusets overvejelser.

Arresthuset har over for direktoratet oplyst at der den 9. juni 2004 er indkøbt køleskabe til samtlige celler. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Mit spørgsmål i rapporten side 34 om oplysning om vask af køleelementerne til de køletasker som de indsatte tidligere fik udleveret, er herefter ikke længere relevant. (I arresthusets udtalelse der blev afgivet før der blev truffet beslutning om indkøb af køleskabe, er det oplyst at der var blevet iværksat en procedure hvorefter køleelementerne blev vasket i opvaskemaskinen efter brug).

Ad punkt 6.5. Besøg og telefonsamtaler

Jeg bad arresthuset om at oplyse om de indsatte kan få flere besøg hvis der er ledige tider. Jeg bad tillige arresthuset om at oplyse om besøgende der kommer langvejsfra, har mulighed for at aflægge besøg af længere varighed end angivet i de interne regler.

Arresthuset har oplyst at der i vid udstrækning gives tilladelse til flere besøg ugentligt ved ledig kapacitet i besøgsrummet. Arresthuset har endvidere oplyst at der normalt gives ekstra tid til besøgende som kommer langvejsfra, hvis de anmoder om det. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Om telefonering var i arresthusets husorden anført følgende:

”Afsonere har stærkt begrænset adgang til telefon. Telefonadgang kræver forudgående godkendelse af personalet, som efter en konkret vurdering bestemmer, til hvem der må telefoneres, hvornår, hvor længe og hvor ofte telefonering finder sted.

Af personalemæssige grunde, skal telefontilladelser begrænses, specielt for de indsatte som modtager besøg, idet disses behov for kontakt med omverdenen anses for at være tilgodeset. Øvrige afsonere, hvor kontaktpersonen finder det rimeligt, at disse skal have tilladelse, vil generelt kun kunne ringe 1 x 10 min ugentligt. Arresthuset ringer modtageren op og anmoder denne om at ringe tilbage for på denne måde at sørge for, at udgiften ikke afholdes af arresthuset.

...”

Da telefonordningen for afsonere efter min opfattelse ikke var i overensstemmelse med straffuldbyrdeslovens § 57, henstillede jeg til arresthuset at ændre det anførte i husordenen.

Jeg henstillede også at den i husordenen beskrevne fremgangsmåde hvorefter modtageren anmodes om at ringe op således at udgifterne til samtalerne betales af modtageren, blev ændret (selv om jeg gik ud fra at arresthuset ikke anvendte denne fremgangsmåde, men administrerede efter arresthusets regler af 5. juli 2001 hvor det er anført at den indsatte selv skal afholde udgifterne til telefonsamtaler).

Jeg bad om kopi af husordenen når den var ændret.

Jeg bad endvidere om direktoratets eventuelle yderligere bemærkninger til arresthusets telefonordning. Jeg sigtede hermed (bl.a.) til det anførte om at afsonere har en ”stærkt begrænset adgang til telefon”, og at der generelt kun kan ringes en gang om ugen i 10 minutter.

Arresthuset har oplyst at husordenen er ændret således at det fremgår at ”afsonere ... kun [vil] blive givet tilladelse til at føre telefonsamtaler i meget begrænset udstrækning og under hensyntagen til, hvorvidt personalet kan afse tid til at påhøre samtalerne”.

Arresthuset har endvidere oplyst at husordenen med hensyn til den beskrevne fremgangsmåde for så vidt angår opkald er ændret. Arresthuset har vedlagt kopi af den reviderede husorden.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Direktoratet har noteret sig, at husordenen er revideret den 5. februar 2004. Direktoratet finder dog fortsat ikke, at arresthusets telefonordning er i overensstemmelse med straffuldbyrdeslovens § 57.

Husordenens regler om afsoneres adgang til at telefonere bør, efter direktoratets opfattelse, indeholde en gengivelse af hovedindholdet af straffuldbyrdelseslovens § 57, samt retningslinier om den praktiske gennemførelse, dvs. primært fremgangsmåde, tidsrum mv. men evt. også, hvad man normalt kan forvente med hensyn til antal og varighed. Det bør fremgå af husordenen, at disse retningslinier kan fraviges, hvis der i konkrete situationer foreligger særlige omstændigheder.

For så vidt angår varetægtsarrestanter bør hovedindholdet af varetægtsbekendtgørelsens § 75 gengives i husordenen. Endvidere bør det fremgå, at anmodninger om at føre telefonsamtale med forsvareren i almindelighed imødekommes, og at disse aldrig påhøres eller aflyttes, jf. § 76, stk. 1 og 2 i bekendtgørelsen.

Direktoratet har henstillet til arresthuset at ændre husordenen i overensstemmelse med ovenstående.”

Jeg er enig med direktoratet i at arresthusets telefonordning fortsat ikke er i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens § 57. Jeg tager til efterretning at direktoratet har henstillet til arresthuset at ændre husordenen i overensstemmelse med det som direktoratet har anført, og jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af denne henstilling.

Jeg bad desuden om arresthusets bemærkninger til de indsattes ønske om en korttelefon.

Arresthuset har oplyst at arresthuset er af den opfattelse at indførelse af korttelefoner vil medføre en forventning hos de indsatte om øget adgang til telefon, og at arresthuset ikke for tiden kan indfri en sådan forventning. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Bortset fra at bemærke at jeg går ud fra at arresthuset samtidig har overvejet eller vil overveje om denne eller andre ordninger kan bidrage til at lette den praktiske gennemførelse af de indsattes adgang til at telefonere, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold. Jeg kan i den forbindelse oplyse at direktoratet i sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Holbæk har udtalt at det under nærmere angivne forudsætninger ikke i sig selv er i strid med

straffuldbyrdelseslovens § 57 (eller nu varetægtsbekendtgørelsens § 75) at arresthuset i de lokale regler om den praktiske gennemførelse af de indsattes adgang til at telefonere fastsætter at de indsatte som udgangspunkt kan få godkendt et bestemt antal telefonnumre. Direktoratet har herved (netop) lagt til grund at en ordning hvorved der sker en samlet godkendelse af et antal telefonnumre som den indsatte umiddelbart ønsker at ringe til, ligesom en samlet stillingtagen til i hvilket omfang der skal ske påhør/aflytning af telefonsamtalerne, kan bidrage til at lette den praktiske gennemførelse af de indsattes adgang til at telefonere.

Ad punkt 6.6. Talsmandsordning

I arresthusets interne regler om talsmandsordningen var det anført at afstemningen foregår skriftligt, men det var ikke (udtrykkeligt) anført at den tillige er hemmelig. Da det af straffuldbyrdelseslovens § 34, stk. 2, fremgår at valg af talsmænd skal foregå ved en skriftlig, hemmelig afstemning, gik jeg ud fra at arresthuset ville præcisere det i reglerne.

Da det i arresthusets regler var anført at personalet optæller de afgivne stemmer, hvilket ikke er i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens § 34, stk. 2, 4. pkt., hvorefter valget skal kontrolleres af institutionen og repræsentanter for de indsatte i fællesskab, henstillede jeg desuden til arresthuset at ændre husordenen på dette punkt. Jeg bad om underretning når det var sket.

Arresthuset har oplyst at der i husordenen nu er anført følgende: "Valg af talsmænd foregår ved skriftlig, hemmelig afstemning, som kontrolleres og optælles af arresthuset og indsatte i fællesskab." Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om der (kan) afholdes ekstraordinært valg hvis såvel den valgte talsmand som suppleanten overføres eller løslades fra arresthuset (lang tid) før der efter planen skal være talsmandsvalg.

Arresthuset har oplyst at der vil kunne afholdes nye talsmandsvalg hvis den valgte talsmand eller dennes suppleant overføres/løslades. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg henstillede desuden til arresthuset at slette de to punkter i de interne regler der omfattede talsmandens manglende ret til kontakt med indsatte der er udelukket fra fællesskab eller anbragt i strafcelle. Jeg bad om underretning når det var sket.

Arresthuset har oplyst at de nævnte punkter slettes i arresthusets regler om talsmandskontakt med andre indsatte. Det fremgår af de reviderede regler at det er sket. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg henstillede tillige til arresthuset at slette det anførte i husordenen om at indsatte som tilhører eller har forbindelse til rockergrupper, ikke kan vælges som talsmænd. Jeg henviste til at det af straffuldbyrdelseslovens § 34, stk. 2, fremgår at alle indsatte kan vælges som talsmænd. Jeg bad om underretning når det var sket.

Arresthuset har oplyst at arresthuset ikke mener at kunne imødekomme denne henstilling. Arresthuset har henvist til at arresthusets begrundelse, som fremgår af husordenen, underbygges af et notat af 8. juli 2003 fra direktoratet. Heri er bl.a. som begrundelse for at negativt stærke indsatte ikke kan anbringes på fællesskabsafdelingerne i Københavns Fængsler anført at arresthusene efter direktoratets vurdering i

højere grad end Københavns Fængsler har praktisk mulighed for at begrænse fællesskabet og dermed de stærke indsatte mulighed for negativ påvirkning af medindsatte. Arresthuset mener derfor at en funktion som talsmand ville give en negativt stærk indsat end og meget store muligheder for at udøve negativ indflydelse på medindsatte hvorfor en ændring af arresthusets husorden ville være i modstrid med førnævnte skrivelse.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 34, stk. 2, at alle indsatte kan vælges som talsmand. Direktoratet er derfor enig med ombudsmanden i, at det ikke generelt kan bestemmes, at indsatte med rockertilhørsforhold ikke kan vælges som talsmand. Direktoratets skrivelse af 8. juli 2003, som arresthuset henviser til, omhandler anbringelse af negativt stærke varetægtsarrestanter. Det er heri bl.a. anført, at det på grund af den udstrakte grad af fællesskab, som præger Københavns Fængsler, er besluttet, at ikke-isolerede negativt stærke varetægtsarrestanter ikke skal anbringes i Københavns Fængsler, men derimod i arresthusene, der i højere grad har begrænset fællesskab.

Den nævnte skrivelse regulerer derimod intet om negativt stærke indsatte adgang til at blive valgt som talsmand. Direktoratet skal derfor i lighed med ombudsmanden henstille til arresthuset at slette det anførte om, at negativt stærke indsatte ikke kan vælges som talsmand.”

Jeg tager til efterretning at direktoratet har henstillet til arresthuset at slette det anførte i husordenen om at negativt stærke indsatte ikke kan vælges som talsmænd, og beder om underretning når arresthuset har fulgt henstillingen.

Ad punkt 6.7. Avishold mv.

Jeg henstillede til arresthuset at abonnere på (mindst) en landsdækkende avis som stilles til rådighed for de indsatte, og at tilføje oplysning herom i afsnittet i husordenen om aviser. Jeg bad om underretning om hvad der videre skete i anledning af min henstilling.

Arresthuset har oplyst at aftalen med det lokale bibliotek indebærer levering af den lokale avis. Idet kun en forholdsvis lille del af arresthusets indsatte kommer fra b-kalområdet, vil der blive indgået aftale med biblioteket om levering af en landsdækkende avis i stedet.

Direktoratet har udtalt at direktoratet går ud fra at arresthuset vil indsætte information om den landsdækkende avis i husordenen, og har i øvrigt henholdt sig til det som arresthuset har oplyst.

Jeg tager det oplyste om ændring af aftalen med biblioteket til efterretning og går ligesom direktoratet ud fra at arresthuset vil indsætte information om den gratis adgang til den landsdækkende avis i husordenen, jf. min tidligere henstilling herom.

Jeg anmodede desuden arresthuset om oplysning om andelen af udlændinge i arresthuset (evt. i 2003) og om hvilken ordning arresthuset har med hensyn til udenlandske indsattes adgang til aviser på fremmedsprog.

Arresthuset har oplyst at der i år 2003 har været 30 indsættelser af personer med en anden etnisk baggrund end dansk. Af disse har en stor del været personer som er anholdt med henblik på udvisning, og som således har haft en meget kort opholdstid i arresthuset. Desuden har der ifølge arresthuset været en stor gruppe andengenerationsindvandrere som både talte og læste dansk. Henset til det forholdsvis lille antal udenlandske indsatte og deres i reglen kortvarige ophold i arresthuset anser arresthuset det for problematisk at skulle skaffe aviser på flere forskellige sprog.

Direktoratet har tilsluttet sig det som arresthuset har anført, med bemærkning om at direktoratet dog går ud fra at arresthuset kender til og vil benytte sig af muligheden for at udskrive nyheder fra Internettet, hvis en ikke-dansksproget indsat måtte ønske dette.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at arresthuset vil informere udenlandske indsatte om deres mulighed for at få nyheder printet ud fra Internettet.

Jeg bad også arresthuset om at oplyse om og i givet fald ca. hvor mange bøger på fremmedsprog der findes i arresthusets eget bibliotek.

Arresthuset har oplyst at der findes ca. 15 bind på fremmedsprog, overvejende på engelsk og andre nordiske sprog end dansk. Arresthuset har i øvrigt oplyst at udenlandske indsatte kun sjældent har fremsat ønske om bøger på eget sprog, og bekræftet min antagelse i rapporten om at sådanne bøger leveres inden for ganske få dage fra det lokale bibliotek.

Direktoratet har henholdt sig til det som arresthuset har oplyst.

I sagen vedrørende min inspektion den 24. september 2002 af Arresthuset i Næstved har jeg noteret mig at Direktoratet for Kriminalforsorgen ikke stiller krav om at der i de lokale udmøntninger af den generelle biblioteksaftale er et vist antal bøger på fremmedsprog. Jeg har udtalt at jeg er enig med Direktoratet for Kriminalforsorgen i at det væsentlige er at man i arresthuset vurderer om bogbestanden afspejler det behov som de indsatte har, herunder behovet for bøger på fremmedsprog, og at dette behov naturligvis kan veksle fra arresthus til arresthus.

Da arresthuset har oplyst at udenlandske indsatte kun sjældent har fremsat ønske om bøger på eget sprog, går jeg ud fra at arresthuset har vurderet om antallet af bøger på fremmedsprog afspejler de indsattes behov. Jeg går ud fra at det løbende vurderes, og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 6.8. Samarbejde med sociale myndigheder

Jeg gik ud fra at der var indgået en aftale mellem arresthuset og KiF-afdelingen om udarbejdelse af handleplaner og bad arresthuset om at oplyse nærmere om indholdet af denne aftale, herunder hvem der er ansvarlig for at handleplanen bliver udarbejdet.

Arresthuset har oplyst at den tilknyttede forsorgsmedarbejder som kommer fra kriminalforsorgens afdeling i Nordjylland, har det overordnede ansvar for udarbejdelse af handleplanerne, mens arresthuset har ansvar for at tidsfrister o.l. overholdes. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Hvis det var muligt, bad jeg tillige arresthuset om at oplyse hvilken betydning begrænsningen i den nye bekendtgørelse (nr. 280 af 23. april 2003) med hensyn til udarbejdelse af handleplaner havde haft for arresthusets udarbejdelse af handleplaner efter ikrafttrædelsen af denne bekendtgørelse (den 8. maj 2003).

Arresthuset har oplyst at begrænsningen vedrørende pligten til at udarbejde handleplaner ikke har haft nogen mærkbar effekt for arresthusets vedkommende idet flertallet af arresthusets fængselsafsonere fortsat er omhandlet af pligten til at udarbejde handleplaner.

Direktoratet har udtalt at direktoratet ikke har yderligere bemærkninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad desuden direktoratet om at oplyse hvad de forenklinger af handleplanerne som er oplyst i den i rapporten nævnte skrivelse af 23. april 2003, går ud på, og hvilken betydning disse forenklinger – og den yderligere begrænsning i bekendtgørelsen af 23. april 2003 i forhold til den tidligere bekendtgørelse – må antages at have for

arbejdet i arresthusene med udarbejdelse af handleplaner. I lyset heraf bad jeg direktoratet om en udtalelse vedrørende det som arresthuset havde anført om manglende tid og uddannelse til at udarbejde handleplaner.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Det fremgår af skrivelsen af 23. april 2003, at det er besluttet at ændre handleplansskemaet og den tilhørende vejledning, således at handleplanerne forenkles for visse afsonere og tilsynsklienter, som ikke har væsentlige sociale og personlige problemer.

Dette er begrundet i, at det for nogle af de klienter, der er pligt til at lave handleplan for, ikke er nødvendigt at lave lange udredninger om klientens forhold, da disse er velordnede. Handleplanen kan derfor i sådanne tilfælde alene være at udstå den idømte straf. Det blev vurderet, at det i sådanne tilfælde ville være en lettelse for medarbejderne, hvis man forenkledede kravene til udfyldelse af handleplansskemaet, således at man kunne nøjes med udfylde punktet vurdering, og der beskrive, at klienten havde velordnede forhold, og at planen alene var at udstå den idømte straf.

Forenklingen er imidlertid endnu ikke blevet effektueret. Dette skyldes, at man har afventet vedtagelsen af lovforslag nr. L 175, der netop er færdigbehandlet. Loven fastsætter en hjemmel til, at justitsministeren kan begrænse pligten for tilsynsmyndigheden til at udarbejde handleplaner i forhold til betinget dømte og prøveløsladte, hvis den pågældende er socialt velfungerende. Da loven nu er vedtaget med ikrafttræden den 1. juli 2004 vil arbejdet med at ændre i handleplansskemaet og den tilhørende vejledning snarest blive påbegyndt.

Vedrørende den yderligere begrænsning, der fandt sted i april 2003, peger en netop foretaget evaluering af handleplansarbejdet på, at der for arresthusene er sket et markant fald i omfanget af handleplaner, der ikke er udarbejdet, således som de burde. Det ser således ud til, at en del af årsagen til, at loven i højere grad overholdes nu end ved den tidligere undersøgelse skyldes, at der er flere klienter, som falder indenfor gruppen, for hvem der ikke skal laves handleplan. Endvidere var der flere klienter i den seneste undersøgelse end tidligere, for hvem tidsfristen for udarbejdelse af handleplan ikke var overskredet.

Selvom der er sket forbedringer, synes der fortsat at være udviklingspotentiale. Der bør derfor fortsat være fokus på arbejdet med handleplaner. Derfor vil Direktoratet for Kriminalforsorgen vurdere, hvorvidt der på

dette område er et uddannelsesmæssigt efterslæb eller andre områder, hvor institutionerne skal understøttes bedre.”

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om underretning om resultatet af direktoratets vurdering af hvorvidt der på dette område er et uddannelsesmæssigt efterslæb eller andre områder hvor institutionerne skal understøttes bedre.

Ad punkt 6.9. Vold mv.

Arresthuset oplyste under inspektionen at spørgsmålet om vold skulle drøftes på et møde i politimesterforeningen dagen efter inspektionen. Jeg bad om orientering om drøftelserne på dette møde.

Arrestinspektøren har oplyst at drøftelserne foreløbig har ført til at Rigspolitechefen har udsendt en skrivelse af 30. juli 2003 til politikredsene. Arrestinspektøren har vedlagt kopi af skrивelsen. Det fremgår af denne skrivelse at der er iværksat forskellige tiltag på området vedrørende voldelige overfald på ansatte i kriminalforsorgen. Der er bl.a. etableret systematisk politimæssig monitorering af området, og politikredsene er pålagt at sikre at der foreligger aktuelle plansæt vedrørende håndteringen af sager på området.

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af skrивelsen af 30. juli 2003.

Jeg nævnte at jeg i sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Aalborg havde bedt direktoratet om at underrette mig når direktoratet havde taget stilling til en indstilling fra en arbejdsgruppe som direktoratet den 30. august 2002 nedsatte med henblik på en særlig indsats for at nedbringe antallet af voldsepisoder og trusler mod personalet. Det var ikke i denne sag, men i sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Holbæk at jeg bad om denne underretning. Direktoratet har i en udtalelse af 22. januar 2004 i denne sag oplyst at direktoratet i brev af 10. december 2003 som direktoratet vedlagde kopi af, har bedt tjenestestederne om at udmønte en del af ar-

bejdsgruppens anbefalinger, og at direktoratet forventer at tage stilling til de resterende anbefalinger i løbet af første halvår af 2004.

Jeg beder arresthuset om at underrette mig om arresthusets udmøntning i anledning af direktoratets anmodning herom i brevet af 10. december 2003.

Ad punkt 6.11. Indsmugling af euforiserende stoffer og mobiltelefoner

Det fremgik af personaleinstruksen at der i tilfælde af fund af bl.a. ulovlige stoffer skal ske midlertidig udelukkelse af den indsatte fra fællesskab. Da der efter straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 2, jf. lovens § 63, stk. 1, skal foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af om der er grund til at antage at betingelserne for udelukkelse fra fællesskab er opfyldte, tilkendegav jeg at jeg gik ud fra at instruksen ville blive rettet så dette fremgår.

Arresthuset har oplyst at instruksen er rettet til følgende: ”Indsatte gøres bekendt med evt. fund og udelukkes i givet fald midlertidigt fra fællesskab, mens den egentlige sag om udelukkelse fra fællesskab behandles af arrestforvarer/overvagtimester.”

Da der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en konkret vurdering af om betingelserne for udelukkelse fra fællesskab må anses for opfyldte, og midlertidig udelukkelse kun kan ske hvis det er tilfældet, kan det efter min opfattelse ikke generelt i de lokale regler bestemmes at der (altid) skal ske udelukkelse fra fællesskab. Det gælder også selv om fund af ulovlige stoffer efter praksis normalt fører til udelukkelse fra fællesskab, og den konkrete vurdering derfor også normalt fører til at betingelserne for midlertidig udelukkelse fra fællesskab anses for opfyldte.

Jeg går derfor ud fra at arresthuset på ny vil rette instruksen, fx blot ved at indsætte ”normalt” foran ”midlertidigt”.

Ad punkt 6.12. Præst

Af husordenen fremgik det at der normalt vil være mulighed for at tale med egen sognepræst eller en præst fra et andet anerkendt trossamfund.

Da en indsat efter straffuldbyrdelseslovens § 35, stk. 2, og varetægtsbekendtgørelsens § 25, stk. 2, har ret til samtale med en præst eller lignende fra sit trossamfund, og det af pkt. 59 i vejledningen til varetægtsbekendtgørelsen fremgår at bestemmelsen omfatter præster m.fl. fra såvel anerkendte som godkendte trossamfund, gik jeg ud fra at arresthuset ville rette husordenen i overensstemmelse hermed.

Arresthuset har oplyst at husorden er ændret således at der nu står: "Det vil normalt være muligt at tale med egen sognepræst, præst eller lignende fra eget trossamfund."

Jeg har noteret mig at arresthuset har tilføjet "eller lignende", jf. formuleringen i de nævnte bestemmelser i straffuldbyrdelsesloven og varetægtsbekendtgørelsen og fjernet "anerkendt" foran trossamfund, jf. vejledningen til varetægtsbekendtgørelsen. Trods formuleringen hvorefter de indsatte "normalt" har mulighed for at tale med en præst eller lignende fra eget trossamfund, går jeg ud fra at arresthuset er opmærksom på at de indsatte efter de nævnte bestemmelser har en egentlig ret til at tale med (dvs. få besøg af) disse personer (dog kan politiet for varetægtsarrestanternes vedkommende modsætte sig det af hensyn til efterforskningen).

Ad punkt 6.13. Information af de indsatte

Hvis arresthuset var i besiddelse af yderligere informationsmateriale til de indsatte ud over det jeg havde omtalt, bad jeg om oplysning om hvad det drejer sig om.

Arresthuset har oplyst at arresthuset ud over husordenen råder over de regelsamlinger direktoratet har udarbejdet. Herudover bliver de indsatte løbende ved opslag orienteret om relevante begivenheder, f.eks. rundvisninger, foredrag i forbindelse med SSP-samarbejdet med mere. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.14. Egne genstande mv.

Der var ikke overensstemmelse mellem det anførte i arresthusets regler af 5. juli 2001 (og personaleinstruksen) og tillægget til husordenen vedrørende udlevering af egne genstande. Jeg gik ud fra at der i overensstemmelse med det anførte i de interne regler af 5. juli 2001 og personaleinstruksen foretages en konkret vurdering for så vidt angår udlevering af genstande der ikke er nævnt i tillægget til husordenen, og at arresthuset ville ændre det anførte i tillægget så det svarer til det der er anført i reglerne af 5. juli 2001 (og personaleinstruksen). Jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Arresthuset har oplyst at tillægget til husordenen er rettet i overensstemmelse hermed. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg noterede mig at arresthuset ønskede at afvente direktoratets udmelding med hensyn til udlevering af PlayStation, men under henvisning til et brev af 5. marts 2003 hvori direktoratet havde tilkendegivet at der ikke var noget til hinder for at der etableres en ordning hvorefter de indsatte kan leje rene udgaver af PlayStation 2, anmodede jeg desuagtet arresthuset om allerede nu at overveje at indkøbe et antal PlayStations til udlån/udleje til de indsatte og meddele mig resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst at der efter aftale med de indsattes talsmand er indkøbt i alt fire stk. PlayStation 1 over de indsattes velfærdskonto (af indtægten for tv-leje). Maskinerne udlånes ugevis til de indsatte. Direktoratet har henholdt sig til arresthusets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Da jeg var bekendt med at direktoratet havde henstillet til nogle arresthuse at indkøbe radioer med cd-afspillere til udleje til de indsatte (så de har mulighed for at høre musik efter eget valg), anmodede jeg arresthuset om at overveje at indkøbe (radioer med) cd-afspillere til udleje til de indsatte og meddele mig resultatet af overvejelserne.

Arresthuset har oplyst at arresthuset har overvejet at indkøbe radioer med cd-afspiller, men anser det for et problem at udlevere de indsattes egne cd'er til dem, da det med nutidens teknik er muligt at overføre uønskede oplysninger til varetægtsarrestanter via disse cd'er. Da det ikke er muligt at forhindre at varetægtsarrestanter med besøgs- og brevkontrol fra de øvrige indsatte modtager sådanne cd'er, er det arresthusets opfattelse at der indtil videre ikke bør gives de indsatte tilladelse til at få udleveret egne cd'er. Arresthuset har overvejet at give tilladelse til indkøb af cd'er ved arresthusets foranstaltning, men har endnu ikke truffet beslutning herom.

Direktoratet har oplyst at spørgsmålet om udlevering af genstande i fængslerne for tiden overvejes i en projektgruppe som direktoratet har nedsat. Resultatet af projektgruppens overvejelser forventes at få afsmittende effekt på reglerne om udlevering af genstande i arresthusene. Direktoratet vil vende tilbage til spørgsmålet snarest muligt.

Jeg har noteret mig at spørgsmålet om udlevering af cd-afspillere og cd'er genovervejes i direktoratet, og jeg afventer direktoratets tilbagemelding vedrørende resultatet af disse overvejelser.

Ad punkt 6.15. Madlavning

Jeg noterede mig at arresthuset på baggrund af den nuværende bemanning ikke mente at kunne give de indsatte mulighed for at lave mad. På baggrund af det fremsatte ønske fra de indsatte om at få mulighed for at lave mad i fællesskab bad jeg dog arresthuset om at overveje om det var muligt at tilrettelægge tjenesten sådan at der en gang imellem kunne foregå madlavning med nogle af de indsatte, og meddele mig

resultatet heraf. Jeg bemærkede at jeg gik ud fra at arresthuset er bekendt med direktoratets orienteringsskrivelse af 29. maj 2001 med bilag (brev af 8. marts 2001 fra Fødeveddirektoratet) til arrestinspektørerne vedrørende de indsatte adgang til fælles madlavning i arresthusene når de nødvendige køkkenfaciliteter er til stede.

Arresthuset har oplyst at arresthuset med den nuværende bemanning ikke ser nogen mulighed for at omlægge tjenesten, og arresthuset har redegjort nærmere for baggrunden herfor. Imidlertid er der indgået en aftale mellem arresthuset og talsmanden om at talsmanden sammen med et par andre indsatte laver et måltid mad til samtlige indsatte et par gange om måneden. Dette foregår i formiddagstimerne på hverdage. Ordningen betyder at overvagtmasteren eller arrestforvareren må udskyde andre arbejdsopgaver for at tilgodese sikkerheden omkring de indsatte og for at kunne medvirke i indkøb, tilberedning og udlevering af mad.

Direktoratet har udtalt at direktoratet har noteret sig at den nævnte ordning giver de indsatte mulighed for af og til at deltage i madlavningen. Direktoratet har ikke i øvrigt bemærkninger til arresthusets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.17. Gårdtur

Jeg bad om arresthusets (skriftlige) bemærkninger til et ønske fra de indsatte om gårdtur også om eftermiddagen, herunder oplysning om hvorvidt det vil være muligt at dele tiden således at der gives en halv time om formiddagen og en halv time om eftermiddagen.

Arresthuset har oplyst at gårdturene er placeret i morgentimerne af følgende hensyn:

- Der er fra direktoratets side afgivet ordre om at alle gårdture skal foregå under personaleopsyn.

- Arresthuset er bemandet med tre til fire funktionærer på almindelige arbejdsdage, men kun med to funktionærer på alle andre tidspunkter. Det indebærer at der er perioder hvor den ene tjenestegørende fængselsfunktionær er bundet af opgaven med opsyn på gårdtursarealet, mens den anden må foretage opsyn, visitationsopgaver, servicering osv. af de indsatte som vælger at forblive på cellerne.
- Arresthusets gårdtursareal er ikke overvåget af tv-kameraer eller lignende.
- Valget af tidspunktet skal blandt andet ses som et led i bestræbelserne på at nedbringe arbejdspresset for fængselsfunktionærer. Arresthuset har i den forbindelse henvist til det påbud som Arbejdstilsynet (efterfølgende) har varslet. Erfaringsmæssigt ved man at der ikke sker mange henvendelser til arresthuset i de første morgentimer, hverken fra politi, advokater, besøgende arbejdsleverandører e.l.
- I forbindelse med udlukning til gårdtur vil der alt andet lige opstå situationer hvor et forholdsmæssigt stort antal indsatte skal lukkes til og fra celle hvilket i sig selv indebærer en sikkerhedsrisiko for personalet og et øget arbejdspress hvis antallet af gårdture øges fra en gang dagligt til fx to gange dagligt.
- En eventuel ændring af tidspunktet for gårdtursafvikling til om eftermiddagen vil medføre at de indsattes besøgs muligheder bliver beskåret, idet det findes sikkerhedsmæssigt problematisk at den fængselsfunktionær som ikke har opsynet med de indsatte på gårdtursarealet, alene skal foretage indlukning af besøgende og indsatte som skal have besøg og efterfølgende foretage undersøgelse af den indsatte.
- Endelig ses tidspunktet for gårdtursafvikling som et incitament for de indsatte til at opnå en form for ”normalisering” ved at skulle stå op om morgenen.

Direktoratet har henholdt sig til det af arresthuset oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg bad tillige om arresthusets bemærkninger til en klage over at gangmændene ikke har gårdtur med (nogle af) de øvrige indsatte, men kun med hinanden.

Arresthuset har oplyst at det skyldes en misforståelse blandt arresthusets personale idet arrestforvareren tidligere har indskærpet at gangmænd bør have adgang til gårdtur sammen med de øvrige indsatte.

Det er beklageligt at personalet på trods af denne indskærpelse ikke har givet gangmændene adgang til gårdtur sammen med de øvrige indsatte. Jeg går ud fra at arrestforvareren på ny har indskærpet eller vil indskærpe at gangmændene bør have adgang til gårdtur sammen med de øvrige indsatte.

Idet arresthuset i flere tilfælde havde henvist til at der var tale om et bemandingsspørgsmål, bad jeg om direktoratets bemærkninger til bemanningen i Arresthuset i Hobro i forhold til bemanningen i sammenlignelige arresthuse.

Direktoratet har oplyst at arresthuset har et normativ på 13 årsværk, hvilket svarer til sammenlignelige arresthuse med samme antal indsatte og struktur.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.1.2. Forhørscelleanbringelse

I et af de tilfælde hvor der fandt forhørscelleanbringelse sted, skete der ikke ikendelse af strafcelle, men den indsatte fik en bøde på 50 kr. (forhørsprotokollen s. 079/02). Den indsatte boede på dobbeltcelle med en anden indsat som arresthusets personale konstaterede var i færd med at gennembryde cellevæggen, mens den indsatte i sagen i forhørsprotokollen s. 079/02 passivt sad på sin seng og så tv. Den anden indsatte forklarede over for det tjenstgørende personale at den indsatte i sagen i forhørsprotokollen s. 079/02 ikke havde deltaget i flugtforsøget. Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt det ved forhørscelleanbringelsen blev lagt til grund at den indsatte ville få en straf af strafcelle.

Arresthuset har oplyst at oplysningen i forhørsudskriften om at den indsatte blev anbragt i forhørscelle, desværre ikke er korrekt, men at den pågældende indsatte blev midlertidigt udelukket fra fællesskab og placeret på anden celle. Arresthuset har medsendt kopi af en rapport hvoraf dette fremgår. Arresthuset har videre oplyst at den midlertidige udelukkelse fra fællesskab skete for at forhindre yderligere undvigelsesforsøg idet personalet på tidspunktet for anbringelsens iværksættelse ikke umiddelbart kunne afgøre hvorvidt begge indsatte på cellen var involveret i flugtforsøget.

Direktoratet har henholdt sig til det som arresthuset har oplyst, men har samtidig udtalt at direktoratet anser det for beklageligt at der er anført forkerte oplysninger i forhørsudskriften. Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset dette.

Idet jeg går ud fra at personalet ved den midlertidige udelukkelse fra fællesskab på grund af den nævnte tvivl antog at betingelserne for udelukkelse fra fællesskab, jf. straffuldbyrdslovens § 63, stk. 1, var opfyldte, har jeg noteret mig det oplyste. Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at det fremgår af forhørsprotokollen at der skete forhørscelleanbringelse, når der rettelig var tale om midlertidig udelukkelse fra fællesskab.

Der var i tre af sagerne med forhørscelleanbringelse ikke oplysninger om at der var foretaget yderligere undersøgelser efter anbringelserne i forhørscelle, eller at der forelå kollusionsfare. Jeg bad arresthuset om en udtalelse herom for så vidt angår disse sager, jf. den anden betingelse i straffuldbyrdslovens § 71, stk. 1.

Arresthuset har oplyst at anbringelsen i forhørscelle i de anførte sager er sket for at forhindre uønsket kommunikation med medindsatte og eventuelle kontakter uden for arresthuset. Arresthuset har efterfølgende telefonisk over for direktoratet præciseret at dette kun gælder de to sager vedrørende besiddelse af hash. Det var derimod ikke påkrævet i den tredje sag (som vedrører overtrædelse af betingelser for udgang).

Direktoratet har henholdt sig hertil og har oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset at det findes beklageligt at der i sagen om overtrædelse af betingelserne for udgang er anvendt anbringelse i forhørscelle, uanset at der ikke var behov for yderligere undersøgelser eller forelå kollusionsfare.

Jeg er enig i at det er beklageligt at der i sagen vedrørende overtrædelse af betingelserne for udgang er anvendt forhørscelleanbringelse når betingelserne herfor ikke var opfyldte. Jeg her i øvrigt noteret mig det oplyste om kollusionsfare i de to andre tilfælde.

I den af sagerne om undvigelsesforsøg hvor den indsatte blev ikendt en bøde, fremgik det ikke hvornår den indsatte blev udtaget af forhørscellen. Jeg anmodede arresthuset om at oplyse herom.

Arresthuset har henvist til det ovenfor oplyste om at der rettelig var tale om midlertidig udelukkelse fra fællesskab, og har oplyst at den ophørte den 12. august 2002 kl. 9.20 ved afslutningen af det afholdte forhør (dvs. at den midlertidige udelukkelse fra fællesskab varede 2 døgn og 10 timer – ligesom forhørscelleanbringelsen i sagen vedrørende den anden indsatte).

Direktoratet har henholdt sig til det som arresthuset har oplyst, men har samtidig bemærket at direktoratet anser det for beklageligt at der ikke er gjort notat om hvornår den midlertidige udelukkelse fra fællesskab blev iværksat, og hvornår den blev bragt til ophør, idet oplysninger herom er nødvendige af hensyn til bestemmelsen i § 4, stk. 2, i udelukkelsesbekendtgørelsen, hvorefter midlertidig udelukkelse fra fællesskab højst kan vare i 5 dage, medmindre ganske særlige omstændigheder gør sig gældende. Direktoratet har oplyst at direktoratet samme dag har meddelt arresthuset dette.

Jeg har noteret mig det oplyste. For så vidt angår direktoratets henvisning til § 4, stk. 2, i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab bemærker jeg at den pågæl-

dende udelukkelse fra fællesskab fandt sted forud for indsættelsen af denne bestemmelse i bekendtgørelsen.

Ifølge de interne kompetenceregler af 5. juli 2001 er kompetencen til at træffe afgørelse efter bekendtgørelsens § 3, stk. 1, om forhørsceanbringelsen delegeret til arrestforvareren. Jeg bad arresthuset om at oplyse hvem der i de konkrete sager traf afgørelse om forhørsceanbringelse. Hvis afgørelsen var truffet af en anden end den kompetente person, bad jeg desuden arresthuset om at oplyse om, og i givet fald hvornår, der er sket underretning af den kompetente person. Jeg bad endvidere om en udtalelse om overholdelsen af bekendtgørelsens § 3, stk. 3, i sagerne og om kopi af eventuelle notater om disse spørgsmål.

Arresthuset har oplyst at afgørelsen i de nævnte tilfælde er truffet af arrestforvareren, og har beklaget at der ikke foreligger notat om hvorvidt de pågældende indsatte har haft lejlighed til at udtale sig.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at de indsatte har haft lejlighed til at udtale sig, og at arresthuset har beklaget at der ikke er gjort notat herom. Jeg går ud fra at de indsatte i forbindelse med at de er givet adgang til at udtale sig, er underrettet om begrundelsen for forhørsceanbringelsen, og at arresthusets udtalelse reelt og så omfatter dette forhold.

Ad punkt 8.1.5. Partshøring mv.

I en af forlægssagerne havde den indsatte ikke ved sin underskrift accepteret afgørelsen (allokeringsnummer 552/2002/0002). Da jeg ikke havde modtaget en forhørsudskrift vedrørende det pågældende forhold, gik jeg ud fra at der ikke var tale om at den indsatte ikke ønskede at vedtage bøden, men jeg bad dog arresthuset om at oplyse hvorfor forlægget ikke var underskrevet af den indsatte.

Arresthuset har oplyst at den indsatte ikke accepterede at sagen blev afgjort som anført i forlægget, men at der beklageligvis ikke er sket en opfølgning i form af et disciplinært forhør.

Direktoratet har udtalt at direktoratet har noteret sig dette.

Også jeg har noteret mig det af arresthuset oplyste.

Ad punkt 8.1.6. Forhørsvidner

I to sager (allokeringsnumrene 552/2003/0004 og 552/2003/0005) medvirkede arrestforvareren som vidne uanset at han selv havde indberettet forholdet (forhøret blev afholdt af en overvagtimester). Der var ikke oplysninger om at den indsatte ønskede forhøret gennemført med arrestforvareren som vidne, eller at særlige omstændigheder talte imod en udsættelse af forhøret. Jeg anmodede arresthuset om en udtalelse vedrørende anvendelsen af arrestforvareren som vidne uanset at han havde indberettet forholdet.

Arresthuset har oplyst at de indsatte i begge tilfælde accepterede at arrestforvareren optrådte som vidne, og har beklaget at det ikke fremgår af forhørsprotokollen. Arresthuset har desuden oplyst at der på det pågældende tidspunkt ikke var andre end arrestforvareren som var uddannet som forhørsleder, idet overvagtimesteren der var konstitueret i stillingen, var under uddannelse som forhørsleder. Arrestforvareren anså det derfor for påkrævet at overvære forhøret.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset at der, uanset at det fandtes påkrævet at lade arrestforvareren overvære forhørene, burde have været yderligere en funktionær til stede som kunne optræde som forhørsvidne.

Direktoratet har ikke gengivet eller kommenteret det forhold at de indsatte accepterede at arrestforvareren fungerede som vidne.

Efter pkt. 8 i disciplinærstrafvejledningen må den der har indberettet forholdet, eller andre der har været involveret i forholdet, ikke fungere som vidne. Er der ikke andre personalemedlemmer til stede, bør forhøret udsættes, medmindre den indsatte ønsker forhøret gennemført, eller særlige omstændigheder taler imod udsættelse. Efter ordlyden af dette punkt er spørgsmålet om indsattes accept af at gennemføre forhøret med indberetteren eller andre der har været involveret i forholdet som vidne, således kun relevant hvis der ikke er andre personalemedlemmer til stede som kan fungere som vidne.

Idet jeg må lægge til grund at der var andre personalemedlemmer til stede som kunne have fungeret som vidne, er jeg enig med direktoratet i at der, uanset at det fandtes påkrævet at lade arrestforvareren overvære forhørene, burde have været yderligere en funktionær til stede som kunne optræde som forhørsvidne – også selv om de indsatte accepterede at arrestforvareren fungerede som vidne.

Jeg orienterede arresthuset om at jeg i sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Holbæk havde bedt direktoratet om en udtalelse om det generelle spørgsmål om anvendelse af arrestforvareren, som er arresthusets øverste daglige leder, som vidne i disciplinærsager, og at direktoratet ikke havde haft bemærkninger hertil. Jeg havde endnu ikke taget stilling til direktoratets svar, men oplyste at jeg ville orientere Arresthuset i Hobro når jeg havde taget stilling til svaret.

Arresthuset i Holbæk havde telefonisk over for direktoratet oplyst at arbejdsopgaverne i den tidligere arrestforvarers tid var fordelt således at overvagtmasteren forestod forhørene, og at arrestforvareren indimellem fungerede som vidne på samme måde som enhver anden ansat i arresthuset. Der var ikke tale om at sagernes udfald blev forelagt arrestforvareren, hverken før eller efter forhøret. På denne baggrund havde direktoratet (som nævnt) ingen bemærkninger til at arrestforvareren havde fungeret som vidne.

I en opfølgingsrapport af 26. april 2004 udtalte jeg følgende:

”Da arrestforvareren er den øverst ansvarlige daglige leder af arresthuset, bør arrestforvareren efter min opfattelse ikke fungere som vidne i disciplinærsager, medmindre der ikke er andre personalemedlemmer til stede, og den indsatte ønsker forhøret gennemført med arrestforvareren som vidne. Da jeg må forstå at denne fremgangsmåde ikke længere anvendes i arresthuset, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.”

Ad punkt 8.1.8.1. Protokollen

Jeg udtalte at det var beklageligt at arresthuset ikke havde overholdt kravet om fortløbende paginering af forhørsnotaterne i de sager hvor Klientsystemet har været anvendt, og at arresthuset heller ikke havde overholdt dette krav i bødeforlægssagerne. Jeg udtalte tillige at det var beklageligt at der ikke var en lodret streg i forhørsnotatet i de tilfælde hvor sidste side i notatet ikke var helt udfyldt.

Arrestforvareren har oplyst at han overholdt disse krav indtil indførelsen af forhørsdelen i Klientsystemet, men at han efter deltagelse i forhørslederkursus havde forstået at kravene ikke gjaldt længere, bl.a. fordi det ikke var muligt at tilføje noget til afsluttede forhør. Først nu er arrestforvareren blevet gjort bekendt med at det på det forhørslederkursus som overvagtimesteren i efteråret 2003 deltog i, mundtligt var blevet oplyst at kravene fortsat gælder.

Jeg har noteret mig det oplyste om baggrunden for at arrestforvareren ikke har overholdt kravene om fortløbende paginering i de sager hvor Klientsystemet havde været anvendt, og at arrestforvareren nu er bekendt med at kravene fortsat gælder.

Jeg bad om oplysning om hvad ”placering” i de i rapporten nævnte bødeforlægssager hentydede til.

Arresthuset har oplyst at placering henviser til den indsattes rent fysiske placering i arresthuset, altså cellenummer. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.1.9. Begrundelse

Jeg anmodede arresthuset om at sende mig kopi af de udsendte normalreaktioner.

Arresthuset har vedlagt en kopi heraf.

Jeg har noteret mig at der er tale om normalreaktioner som gælder de lukkede anstalter og er udfærdiget i 1988.

Ad punkt 8.1.11. Konfiskation

Der var ikke oplysning om konfiskation i nogen af tilfældene. Jeg gik ud fra at der i de tilfælde hvor der var givet disciplinærstraf på grund af fund af ulovlige effekter, var sket inddragelse af disse effekter, og anmodede arresthuset om at oplyse hvad der var sket med disse effekter (bortset fra i et tilfælde). Jeg bemærkede at jeg var opmærksom på at arresthuset i de interne regler af 5. juli 2001 har bestemt at alle fund af euforiserende stoffer mod kvittering skal afleveres til politiet til videre foranstaltning.

Arresthuset har oplyst at de omtalte effekter, som hovedsageligt er hashrygerør mv., er destrueret.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset at det burde være fremgået af notatet at de nævnte effekter var destrueret.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.1.12. Kompetence

Jeg bad arresthuset om at oplyse om overvagtmasteren havde truffet afgørelse efter delegation fra arrestinspektøren/arrestforvareren eller som fungerende arrestforvarer i dennes fravær.

Arresthuset har oplyst at overvagtmasteren har truffet afgørelsen som fungerende arrestforvarer.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset at direktoratet går ud fra at arresthuset for fremtiden vil være opmærksom på at anføre oplysning herom i notatet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad desuden om at få oplyst hvilket tilsyn institutionens leder fører med disciplinærstrafområdet.

Arrestinspektøren har oplyst at tilsynet med disciplinærsager er foretaget løbende, dels i forbindelse med gennemgang af de sager der er blevet påklaget inden fremsendelsen til direktoratet, og dels i forbindelse med behandlingen af strafbare forhold som er begået i arresthuset. Arrestinspektøren har bemærket at tilsynet ikke har givet anledning til bemærkninger. Arrestinspektøren har desuden oplyst at tilsynet fremover vil blive intensiveret, og at der er oprettet en generel sag til dette formål.

Direktoratet har henholdt sig hertil med oplysning om at direktoratet dog har gjort arresthuset opmærksom på at institutionens leder bør inddrages i sagen hvis der i den konkrete sag er tvivl om hvad der kan anses for bevist og ikke bevist, eller om hvilke bestemmelser der kan anses for overtrådt, jf. disciplinærstrafvejledningens punkt 2.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om intensivering af tilsynet.

Ad punkt 8.2.1. Lidt om sagerne og retsgrundlaget (afslag på besøg)

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om ansøgningerne i de 10 sager om afslag på besøg var indgivet skriftligt eller mundtligt. Hvis nogle af ansøgningerne var indgivet mundtligt, bad jeg tillige om oplysning om hvorvidt og i givet fald hvor der er gjort notat om ansøgningen.

Arresthuset har oplyst at alle ansøgninger om besøg er indgivet skriftligt af ansøgeren. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.2.2. Sagsbehandlingsregler mv.

Jeg gik ud fra at der var indhentet fornødent samtykke forud for indhentelse af oplysninger i kriminalregistret om de besøgende, og at det var sket skriftligt, også i sager vedrørende varetægtsarrestanter. Jeg bad dog for en ordens skyld arresthuset om at bekræfte min antagelse.

Arresthuset har oplyst at ansøgningen er indgivet skriftligt ”med dennes tilladelse til” at arresthuset undersøger ansøgerens forhold i kriminalregistret. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste (som jeg forstår sådan at ansøgning er indgivet på en blanket der indeholder fortrykte felter til udfyldelse med hensyn til samtykke til indhentelse af oplysninger i kriminalregistret).

Ad punkt 8.2.3. Partshøring mv.

Jeg anmodede arresthuset om en udtalelse om hvorvidt der i nogen af de 11 tilfælde var sket partshøring.

Arresthuset har oplyst at der ikke er sket partshøring i de nævnte 11 tilfælde idet arresthuset har opfattet oplysningerne i kriminalregistret som rent objektive kendsgerninger, hvorfor arresthuset ikke har ment at der burde ske partshøring.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Det følger af forvaltningslovens § 19, stk. 1, at der ikke skal ske partshøring, hvis parten har kendskab til, at en oplysning indgår i beslutningsgrundlaget. Det er direktoratets opfattelse, at det ikke generelt kan antages, at ansøgeren i en besøgssag er bekendt med, at en bestemt oplysning fra Kriminalregistret, herunder en oplysning om rockertilhørsforhold, indgår i afgørelsesgrundlaget, og arresthuset bør derfor ikke generelt undtage oplysninger fra kriminalregisteret fra partshøring.

Direktoratet har meddelt arresthuset dette.”

Jeg er enig med direktoratet i det anførte og går ud fra at arresthuset fremover er opmærksom på partshøring i overensstemmelse hermed. Da partshøring er undladt ud fra en generel opfattelse med hensyn til pligten hertil for oplysninger der indhentes fra kriminalregistret, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om overholdelse af partshøringsreglerne i de enkelte tilfælde.

Ad punkt 8.2.4. Begrundelse

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse hvorvidt de indsatte som der var søgt om besøgstilladelse til, havde fået mundtlig eller skriftlig meddelelse om afgørelsen. Hvis der (i nogle af sagerne) forelå en skriftligt meddelelse, bad jeg om kopi heraf. Hvis afgørelsen var meddelt mundtligt, anmodede jeg arresthuset om at oplyse om der var gjort notat i den indsattes journal om meddelelse af afgørelsen, og i givet fald at vedlægge kopi heraf. Hvis det ikke heraf fremgik om de indsatte i forbindelse med meddelelse af afgørelsen havde fået en begrundelse for afslaget, bad jeg om oplysning om hvorvidt det var tilfældet.

Arresthuset har medsendt kopi af de skriftlige afgørelser til de indsatte. Der er henvist til retsgrundlaget for de trufne afgørelser, bortset fra i den sag hvor denne henvisning også mangler i afgørelsen til den der ansøgte om besøg. I visse tilfælde er der sket en begrænsning af begrundelsen med henvisning til arresthusets tavshedspligt, og det retlige grundlag for denne begrænsning er anført (dog uden stykkeangivelse).

Direktoratet har anført følgende:

”...

Direktoratet kan henholde sig til det, som er anført i afgørelserne. Det er dog direktoratets opfattelse, at der også i de afgørelser, hvor der er givet afslag på besøgstilladelse på baggrund af ansøgerens tilknytning til en rockergruppe, skulle have været sket en begrænsning af begrundelsen, idet oplysninger om tilhørsforhold til en rockergruppe er sådanne oplysninger af rent privat karakter, som ikke kan videregives, med mindre der foreligger samtykke.

Direktoratet har i dag meddelt arresthuset dette.”

Jeg har noteret mig at afgørelsen er meddelt skriftligt til de indsatte, og jeg har noteret mig det af direktoratet oplyste om indholdet af begrundelserne i nogle af sagerne.

Ad punkt 8.2.5. Klagevejledning

Hvis det ikke af notater, jf. pkt. 8.2.4., fremgik om der var givet klagevejledning til de indsatte som der var søgt om besøgstilladelse til, anmodede jeg arresthuset om at oplyse hvorvidt de indsatte var meddelt klagevejledning, og om denne klagevejledning havde omfattet oplysning om klagefrist.

Arresthuset har som nævnt i besvarelsen af pkt. 8.2.4. medsendt kopi af de skriftlige afgørelser til de indsatte, og direktoratet har nummereret afgørelserne. Det fremgår af afgørelserne med nr. 1, 2, 3 og 4 at der er givet klagevejledning med oplysning om klagefrist, hvorimod der i afgørelserne nr. 5, 6, 7, 8 og 9 kun er givet vejledning om at der kan klages til Direktoratet for Kriminalforsorgen, men ikke om fristen for at

indgive klage, og at der i afgørelse nr. 10 slet ikke er givet klagevejledning. Det fremgår endvidere af de nu foreliggende oplysninger at alle de indsatte var afsonere.

Direktoratet har udtalt at direktoratet anser det for beklageligt at der i 6 ud af 10 afgørelser ikke er givet korrekt klagevejledning. Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt arresthuset dette.

Jeg er enig i at det er beklageligt at der i seks af sagerne ikke er givet korrekt klagevejledning, og har noteret mig at direktoratet har gjort arresthuset bekendt med direktoratets opfattelse.

9. Opfølgning

Jeg afventer oplysninger og underretning vedrørende enkelte punkter, jf. ovenfor.

10. Underretning

Denne rapport sendes til arresthuset, Politimesteren i Hobro, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lennart Frandsen
Inspektionschef